Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Kultura języka, PG_00194695		
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2030/2031
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	5	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	9	Liczba punktów ECTS	4.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Grażyna Szyling	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	30.0	0.0	0.0	0.0	45
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	45	0.0	55.0	100

Cel przedmiotu	
	1. Wypracowanie u studentów dbałości językowej o kulturę języka.2. Rozwijanie zachowań językowych sprzyjających kulturze językowej w komunikacji z uczniami.3. Wykształcenie postawy troski o wysoką kulturę języka osobistego i zawodowego.4. Podniesienie umiejętności wygłaszania wystąpień publicznych oraz prowadzenia korespondencji zachowującej wysokie standardy etyczne. 5. Wyczulenie na specyfikę języka dziecka i mówienia do dziecka oraz potoczne mówienie o dziecku.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[PPWJ5_W17] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat procesów komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłóceń	Ma uporządkowaną wiedzę na temat lingwistycznych i społecznych uwarunkowań komunikacji, w tym komunikacji między dziećmi, dziećmi i dorosłymi oraz ewolucji języka.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego
[PPWJ5_W10] ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat metodyki wykonywania zadań — norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej	Ma uporządkowaną wiedzę na temat norm językowych i innych zagadnień z zakresu pragmatyki języka, także języka dzieci i dla dzieci oraz języka wypowiadania się o dzieciach.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego
[PPWJ5_K02] ma kompetencje społeczne umożliwiające formułowanie właściwych zachowań i postaw dzieci lub uczniów, w tym wobec kultury i sztuki	Ma kompetencje społeczne umożliwiające budowanie właściwego stosunku dzieci do języka i jego kultury.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[PPWJ5_U12] ma umiejętności pozwalające na efektywną pracę w środowiskach zróżnicowanych kulturowo oraz z dziećmi, dla których język polski jest drugim językiem, wykorzystując kompetencje międzykulturowe i glottodydaktyczne	Ma umiejętności pozwalające na efektywne prezentowanie własnych przekonań, pomysłów, odczuć, wątpliwości w zróżnicowanym kulturowo środowisku.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[PPWJ5_U15] ma umiejętności pozwalające na poprawne posługiwanie się językiem ojczystym oraz wykazywanie troski o kulturę i etykę wypowiedzi własnej, dzieci lub uczniów	Ma umiejętności pozwalające na poprawne i płynne komunikowanie się z dziećmi i z dorosłymi, przy zachowaniu powszechnie uznanych norm etycznych.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu

Wykład:

1. Świadomość językowa, język jako wartość
2. Komunikacja werbalna i pozawerbalna
3. Normy językowe i innowacje językowe
4. Funkcje języka, typologia błędów językowych
5. Cechy współczesnego języka polskiego i zachodzące w nim zmiany. Brutalizacja języka publicznego i potocznego
6. Etyka i estetyka słowa, w tym etyka korespondencji tradycyjnej i elektronicznej.

Ćwiczenia:

1. Analiza własnych zasobów językowych. Identyfikacja specyfiki porozumiewania się z rówieśnikami, powiązana z refleksją nad generacyjną zmiennością języka.
2. Na tropach błędów w języku mówionym i pisanym: analiza przykładów. Korzystanie z zasobów internetowych poradni językowych.
3. Pisanie krótkich tekstów, adresowanych do określonego odbiorcy. Analiza języka i kompozycji ze względu na cel tekstu.
4. Poprawianie własnego tekstu. Przekształcanie cudzych tekstów, korekta językowa i stylistyczna.
5. Analiza językowa wybranych tekstów pisanych przez dzieci, przeznaczonych dla dzieci oraz na temat dzieci. Język dziecka w komunikacji rówieśniczej i komunikacji z dorosłym. Kwestie etyczne i estetyczne.
6. Wystąpienie publiczne: język, kompozycja, argumentacja, postawa wobec odbiorcy. Rola prezentacji.
7. Prezentacja wystąpień studentów, poświęconych wybranym przez nich zagadnieniom z zakresu: języka, jakim posługują się dzieci w różnych sytuacjach i kontekstach (w tym folkloru dziecięcego); języka uczniowskich prac pisemnych lub zapisów nieformalnych; języka, jakim nauczyciele mówią o dzieciach lub mówią do dzieci: oficjalnego i nieoficjalnego; języka, w jakim pisze się o dzieciach lub pisze się dla dzieci.

Wymagania wstępne i dodatkowe

A. Wymagania formalne

Zaliczenie przedmiotu: przedmiotów z zakresu edukacji polonistycznej.

B. Wymagania wstępne

Student posiada wiedzę polonistyczną z zakresu odpowiadającego zagadnieniom kultury języka oraz dotyczącą socjologicznych uwarunkowań procesów edukacyjnych.

<table>
<tr><td>Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się</td><td colspan="2"><table>
<tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr>
<tr><td>Obecność na zajęciach i aktywny w nich udział</td><td>51.0%</td><td>10.0%</td></tr>
<tr><td>Kolokwium pisemne</td><td>51.0%</td><td>30.0%</td></tr>
<tr><td>Zaliczenie ustne (prezentacja)</td><td>51.0%</td><td>60.0%</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td>Literatura podstawowa (na zajęcia):

1. Markowski A. (2005), Kultura języka polskiego: teoria, zagadnienia leksykalne. Warszawa, PWN.
2. Jadacka H. (2013), Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia. Warszawa PWN.
3. Naruszewicz-Duchlińska (2019), Kultura zachowań językowych w internecie. Warszawa, PWN.</td></tr>
<tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td>Literatura uzupełniająca (do pracy indywidualnej):

1. Miodek J. (1983), Kultura języka w teorii i praktyce, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
2. Wierzbicka A. (2001), Kultura języka polskiego: praktyczne ćwiczenia, Wydawnictwo WSHE.
3. Kaczor M. (2009), Estetyka słowa a kultura języka, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego.</td></tr>
<tr><td>Adresy eZasobów</td><td></td></tr>
<tr><td>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</td><td colspan="2">Kolokwium - rozumienie zagadnień omawianych na zajęciach; kryteria zgodne z wartościami określonymi w regulaminie studiów Prezentacja ustna - merytoryczna argumentacja omawianego problemu językowego, jakość językowa prezentacji ustnej, trafność wyboru problemu do przedstawienia</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</td><td colspan="2">Nie dotyczy</td></tr>
</table>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.